

Over halve edelstenen en rode smaragd

Zowel in als buiten Nederland blijven edelstenen- en juwelenverkopers de consument bestoken met 'halfedelstenen'. Wie op dat moment doorvraagt, naar wanneer iets dan een 'halfedelsteen' is, krijgt vaak geen of een onbevredigend antwoord. Hooguit komt dit erop neer dat alleen diamant, robijn, blauwe saffier en smaragd als edelstenen zouden worden beschouwd, en dat de rest halfedelstenen genoemd worden, al is het maar omdat ze dan 'niet zo duur' zouden klinken. Dat dit echter absoluut onwaar is, licht Peter Groenenboom toe in dit artikel. Daarnaast gaat hij in op diverse andere foutieve benamingen, zowel van edelstenen als van parels.

Peter Groenenboom

Wat is een edelsteen?

Ter verduidelijking allereerst een aantal definities, zoals die internationaal door mineralogen en edelsteenkundigen zijn opgesteld en worden ondersteund door onder andere de CIBJO:

Mineraal:

Een over het algemeen vast materiaal, kristallijn, niet-organisch en gevormd door geologische processen. Voorbeelden: toermalijn, veldspaat, kwarts.

Gesteente:

Een gesteente bestaat uit één of meerdere samengegroeide of gebonden mineralen. Voorbeelden: graniet, marmer of lapis lazuli.

Kristal:

De uitwendige vorm van een vaste substantie met een regelmatige interne atoomopbouw, dat is een lichaam dat begrensd wordt door platte vlakken (kristalvlakken).

Edelsteen:

Een mineraal dat vanwege zijn schoonheid, duurzaamheid, zeldzaamheid of marktwaarde bewerkt of geslepen wordt.

Voorbeelden: amethist, granaat, aquamarijn.

Uitzondering op deze regel zijn de zogenaamde organische edelstenen: bloedkoraal, parels, barnsteen, git en ivoor. Barnsteen en git hebben geen kristalopbouw; bloedkoraal, parels en ivoor zijn mineralen die door dieren zijn 'gemaakt'.

Met de term 'echte' edelstenen worden natuurlijke edelstenen bedoeld. Deze benaming is wel begrijpelijk, maar niet correct. Ook een synthetische edelsteen is 'echt', want hij bestaat. Beter is het daarom om te spreken van natuurlijke edelstenen, en van natuurlijke (van zichzelf hebbende) kleuren.

Kunstmatig mineraal of synthetische edelsteen:

Door de mens gemaakte mineralen, afkomstig uit een laboratorium of fabriek. Een synthetische edelsteen is een kunstmatig mineraal dat meestal een natuurlijke tegenhanger heeft, zoals synthetische saffier of synthetische amethist. Kunstmatige edelstenen die géén natuurlijke tegenhanger hebben, zijn kubische zirkonia of YAG.

Imitatie:

Een natuurlijke of kunstmatige edelsteen, of ander materiaal dat gebruikt wordt om een andere (meestal duurder) edelsteen na te bootsen.

Conclusie

Uit deze definities blijkt al dat 'halfedelstenen' niet bestaan. Deze term kan dan ook beter niet gebruikt worden, want hij doet eerder afbreuk aan de waarde van de bedoelde edelstenen, dan dat hij een positief effect heeft op de verkoop hiervan!

Noch hardheid, noch duurzaamheid, noch waarde is een argument om de ene steen 'edelsteen' te noemen, en de andere 'halfedelsteen'. Daarvoor zijn trouwens ook talrijke tegenvoorbeelden aan te voeren. Alle stenen die de moeite waard blijken om te slijpen, horen gewoon 'edelsteen' genoemd te worden, waarbij hooguit een onderscheid gemaakt zou kunnen worden tussen 'kostbare' en 'minder kostbare' varianten!

Alle stenen die de moeite waarde blijken om te slijpen, horen gewoon 'edelsteen' genoemd te worden, waarbij hooguit een onderscheid gemaakt zou kunnen worden tussen 'kostbare' en 'minder kostbare' varianten.